

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W SUWAŁKACH ZA ROK 2012
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ
NA ROK 2013**

Suwałki, luty 2013 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SUWAŁKACH ZA 2012 ROK

Zakres odpowiedzialności i działania Ośrodka wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2012 r. Ośrodek zatrudniał 159 osób, w tym:

- 1) 77 osoby finansowane w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 75 osoby finansowane z budżetu samorządowego,
- 3) 7 osób z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw:

1. Należące do właściwości powiatu poprzez:
  - 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej;
  - 2) wspieranie rodzin zastępczych opieką koordynatora;
  - 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
  - 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (obsługa merytoryczna zadania);
  - 5) pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych;
  - 6) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej;
  - 7) prowadzenie mieszkań chronionych;
  - 8) wypłata wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania mieszkań;
  - 9) rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON).
2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat/gminę:
  - 1) orzekanie o niepełnosprawności;

- 2) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intellektualnie.
3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych:
  - 1) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne;
  - 2) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
  - 3) świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne;
  - 4) fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
  - 5) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych.
4. Z zakresu zadań własnych gminy:
  - 1) wsparcie rodzin pomocą asystenta;
  - 2) zasiłki stałe;
  - 3) zasiłki i pomoc w naturze;
  - 4) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
  - 5) usługi opiekuńcze;
  - 6) schronienie (noclegownia);
  - 7) sprawienie pogrzebu;
  - 8) ubezpieczenia emerytalno - rentowe;
  - 9) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe;
  - 10) kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej;
  - 11) przewóz osób niepełnosprawnych.
5. Inne działania Ośrodka:
  - 1) prowadzenie Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej;
  - 2) realizacja projektu „Od bierności do aktywności”, w ramach POKL 2007-2013;
  - 3) prowadzenie grup korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
  - 4) realizacja programu PFRON „Aktywny Samorząd”;
  - 5) realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”;
  - 6) organizacja prac społecznie użytecznych.
6. Pozostała działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem budynków MOPS - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2012 r. wydatkowano łącznie 3.888.568 zł, w tym 42.553 zł z PFRON.

POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych gminom zadań własnych gminy/ powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka Pomocy Społecznej ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji
- 6) wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze pomocą asystenta rodzin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach zatrudniał 35 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok. 1.949 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 25 rejonów opiekuńczych.

W 2012 roku do Ośrodka wpłynęło 9.625 wniosków (*wzrost o 377*) o udzielenie pomocy w formie zasiłków stałych, gorących posiłków, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, umieszczenie w domu pomocy społecznej, skierowanie do ośrodków wsparcia oraz pomocy rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 2.883 środowisk rodzinnych (*spadek o 593*) liczących 7.375 osób. W 431 przypadkach (*wzrost o 122 środowiska*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 8.785 rodzinnych wywiadów środowiskowych (*spadek o 1.819*).

Najczęstsze powody udzielania pomocy to:

1) ubóstwo	- 1 778 rodzin;
2) bezrobocie	- 1 557 rodzin;
3) sieroctwo (w tym społeczne)	- 219 osób;
4) potrzeba ochrony macierzyństwa	- 270 rodzin;
5) niepełnosprawność	- 1 338 rodzin;
6) długotrwała choroba	- 1 315 rodzin;
7) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	- 863 rodziny;
8) przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna	- 40 rodzin;
9) alkoholizm i narkomania	- 149 rodzin;
10) trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	- 69 osób;
11) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	- 10 osób;
12) bezdomność	- 149 osób

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 1602 środowisk rodzinnych (*spadek o 833 środowiska*), w 276 zastosowano kontrakt socjalny. Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (niski poziom wykształcenia, brak pracy, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, trudności w pełnieniu ról społecznych) .

Pomoc w postaci pracy socjalnej polegała w szczególności na:

- 1) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparcie w rozwiązywaniu problemów przemocy, uzależnień itp.;
- 2) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- 3) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 4) pomocy w uzyskaniu niezbędnych środków do życia przy wykorzystaniu posiadanych umiejętności i uprawnień, m.in. w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych, uzyskaniu bądź podwyższeniu alimentów, rekomendowaniu do uzyskania wsparcia ze środków organizacji pozarządowych, opiniowanie w sprawach uzyskania pomocy finansowej ze środków Państwowego Funduszu Kombatanów i w sprawach o umorzenie zadłużeń w likwidowanym funduszu alimentacyjnym oraz kwalifikowanie do prac społecznie użytecznych;
- 5) dążeniu do zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania, w spłacie należności czynszowych, uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, w zapewnieniu schronienia w ośrodkach wsparcia itp.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami,

organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach interdyscyplinarnego zespołu i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 121 rodzin (*o 5 mniej*) usamodzielniało się (w tym 100 bezrobotnych).

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze było wsparcie 15 rodzin opieką asystenta rodziny, z czego 8 to rodziny niepełne i w ośmiu wychowywało się więcej niż troje dzieci.

Praca asystenta nakierowana była głównie na monitorowanie środowisk, współpracę z sądami, kuratorami, pedagogami, wychowawcami, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi w celu wzmacniania funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzin i poprawy funkcjonowania społecznego, a także aktywizacji zawodowej poprzez dostarczanie ofert pracy, motywowanie do aktywności własnej w zakresie poszukiwania pracy oraz kontakt z doradcą zawodowym. Asystent wspierał rodziny w wykorzystywaniu uprawnień własnych w celu poprawy sytuacji socjalno bytowej poprzez uzyskiwanie przysługujących świadczeń typu dodatek mieszkaniowy, świadczenia rodzinne, itp., a także inicjował spotkania grup roboczych w odniesieniu do środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie oraz umożliwiał korzystanie z poradnictwa specjalistycznego.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. w 8 rodzinach osiągnięto założone cele, 1 rodzina zaprzestała współpracy, natomiast 6 jest zainteresowanych dalszą współpracą.

Zadanie realizowano w ramach rządowego programu „Asystent rodziny” wydatkując środki w wysokości 10.569,04 zł (*rozdział 85206*)

Ponadto w wyniku prowadzonej działalności realizowano następujące formy pomocy:

Zadania zlecone gminy/ powiatu

W 2012 r. zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizował poprzez:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze, którymi objęto 41 osób (*spadek o 8*) z zaburzeniami psychicznymi, a koszt usług świadczonych przez 11 opiekunek specjalistycznych wyniósł 408.410 zł (*rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*);
- 2) ubezpieczeniami zdrowotnymi objęto 449 osób pobierających zasiłki stałe, w tym 1 realizującą kontrakt socjalny. Wydatkowano na ten cel kwotę 152.093 zł (*rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne*);
- 3) nadano w trybie decyzji administracyjnej 53 osobom (*wzrost o 9 %*) uprawnienia do świadczeń z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – wydatkowano kwotę 7.000 zł (*rozdział 85195*);
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy - od grudnia 2005 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Środowiskowy Dom Samopomocy

Spolecznej dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelaktualnie. Zadaniem Domu jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2012 r. z usług domu skorzystały 44 osoby (w tym 2 całkowicie niezdolne do samodzielnej egzystencji), które były uczestnikami zajęć prowadzonych w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno - plastycznej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła i ceramicznej. Prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, które obejmuje ocenę stanu psychicznego, terapię indywidualną i grupową, treningi zachowań, psychoedukację rodzin itp. Zapewniana jest także opieka pielęgniarska obejmująca pierwszą pomoc przedlekarską, edukacja zdrowotna, współpraca z lekarzami i rodzinami uczestników, zabiegi higieniczno - medyczne i fizykalne. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga. Wszystkie podejmowane działania miały na celu uruchomienie procesu zmian, poprawę stanu psychicznego i fizycznego, poprawę funkcjonowania w codziennym życiu, jak również nabywanie umiejętności radzenia sobie z chorobą. U 29 uczestników nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego i zaradności życiowej. Zespół wspierająco - aktywizujący odbył 12 posiedzeń, na których opracowywano, oceniano i modyfikowano indywidualne plany działań.

Na bieżącą działalność w 2012 r. wydatkowano kwotę 435.000 zł z dotacji wojewody (*rozdział 85203 – ośrodki wsparcia*)

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2012 roku kwotę 1.002.503 zł, w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze - 408.410 zł;
- 2) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe - 152.093 zł;
- 3) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - 7.000 zł;
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy - 435.000 zł.

Zadania własne gminy

Zadania własne z zakresu pomocy społecznej realizowane były poprzez:

I. Świadczenia obligatoryjne

1. Zasiłki stałe – przyznano 506 osobom (*wzrost o 8 osób*) – 4.789 świadczeń na kwotę 1.789.665 zł (*rozdział 85216 – zasiłki stałe*);
2. Zasiłki okresowe - przyznano 1.171 rodzinom (*wzrost o 57 rodzin*) – 5.592 świadczenia na kwotę 1.584.751 zł, (dofinansowanie do zadań własnych gminy z budżetu wojewody stanowiło kwotę 1.341.745 zł), w tym:
  - 1) 1031 rodzin - z powodu bezrobocia - 1.508.004 zł;
  - 2) 64 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby - 31.934 zł;
  - 3) 56 rodzinom - z powodu niepełnosprawności - 32.387 zł;

- 4) 20 rodzinom – z innych powodów – 12.426 zł.
3. W ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – pomoc realizowano w postaci gorących posiłków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, zasiłków na zakup żywności lub pomocy rzeczowej, posiłków wydawanych w 7 punktach miasta, dowóz do miejsc zamieszkania osób niepełnosprawnych, starszych i chorym oraz w zakresie doposażenia stołówek szkolnych. Udzielono jej 5.612 osobom (*wzrost o 14 osób*) na kwotę 3.051.812 zł, (w tym MOPS – 2.984.123 zł, Wydział Oświaty UM w Suwałkach – 67.689 zł), z tego:
- z budżetu wojewody - 2.341.700 zł;
  - z budżetu samorządowego – 710.112 zł (*rozdział 85295 – 642.423 zł - MOPS i Dział 854 – 67.689 zł - realizacja przez Wydział Oświaty*).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) gorące posiłki - przyznano 2.541 osobom (*spadek o 143*) na kwotę 1.527.136 zł, w tym:
    - a) 210 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 48.267 zł,
    - b) 1670 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej na kwotę 931.241 zł,
    - c) 416 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 488.026 zł,
    - d) 245 uczniom objętym dożywianiem na podstawie decyzji dyrektorów szkół na kwotę 59.602 zł;
  - 2) dowóz posiłków do 76 osób chorych i niepełnosprawnych, koszt dowozu wyniósł 30.111 zł (13 207 świadczeń);
  - 3) dowóz posiłków do 3 placówek oświatowych – 16.825 zł;
  - 4) zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznano 3 176 osobom w rodzinach na kwotę 1.287.989 zł;
  - 5) świadczenia rzeczowe - udzielono 650 rodzinom, ich koszt wyniósł 138.887 zł;
  - 6) doposażenie 5 punktów wydawania i przygotowywania posiłków – koszt 50.864 zł (zadanie realizowane przez Wydział Oświaty);
4. Schronienia - udzielono 37 osobom i wydatkowano 52.869 zł (*rozdział 85203*);
5. Pokrywanie kosztów schronienia bezdomnych mieszkańców Suwałk na terenie innych gmin (16 osób/1292 świadczenia) – 17.630 zł (*rozdział 85214*);
6. Sprawienie pogrzebu - 3 osoby, wydatkowano kwotę 9.137 zł (*rozdział 85214*);
7. Usługami opiekuńczymi objęto 249 osób, w tym:
- 1) usługami pielęgnacyjnymi - 53 osoby;
  - 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 196 osób.
- Koszt usług opiekuńczych wyniósł 1.158.763 zł, w tym pielęgnacyjne i higieniczno - sanitarne 246.617 zł (*rozdział 85219*).

II. Świadczenia fakultatywne

Zasiłki celowe na zakup opału, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano 1428 świadczeń na kwotę 440.508 zł, w tym:

- 1) 1 336 zasiłków celowych na kwotę – 388.406 zł;
- 2) 12 zasiłków specjalnych w kwocie – 4.754 zł;
- 3) 76 zasiłków na zasadach zwrotnych - 38.518 zł;
- 4) 4 zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 8.830 zł.

Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano kwotę 8.048.015 zł, w tym na :

1) zasiłki stałe	- 1.789.665 zł;
2) zasiłki i pomoc w naturze	- 2.042.889 zł;
3) utrzymanie noclegowni	- 52.869 zł;
4) realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	- 2.984.123 zł;
5) koszty usług opiekuńczych	- 1.158.763 zł;
6) sprawienie pogrzebu	- 9.137 zł;
7) wynagrodzenie asystenta rodziny	- 10.569 zł.

III. Pomoc osobom bezdomnym jako zadanie własne gminy

1. Organizacja schronienia poprzez:

- 1) zabezpieczanie 20 miejsc noclegowych dla mężczyzn przy ul. Sportowej 24 - koszt utrzymania 52.869 zł* - z noclegowni cyklicznie korzystało 37 osób – 5.702 osobodni i 46 osób jednorazowo, bez skierowania;
- 2) skierowanie 15 osób (4 kobiety i 11 mężczyzn) – do Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar - Markot” w Garbasie II (zgodnie z zawartym porozumieniem Ośrodek pokrywa koszty miesięcznego utrzymania skierowanej osoby dorosłej w wysokości 500 zł, a dziecka 400 zł) – 1.202 osobodni - koszt 16.720 zł*
- 3) pokrywanie kosztów schronienia bezdomnego mieszkańca Suwałk na terenie innej gminy (1 osoba, 90 osobodni) – 910 zł*

2. Rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb bytowych w ramach ustawowych świadczeń. Są to szczególnie:

- 1) gorące posiłki - zapewniono 45 osobom, w tym 2 osoby z dowozem – 4.661 świadczeń na kwotę 32.488 zł,*
- 2) zasiłki celowe i pomoc w naturze - otrzymały 109 osób, 143 świadczenia – 38.061 zł* (głównie na uzyskanie dokumentów tożsamości, koszty przejazdu, zakup leków, środków higieniczno - sanitarnych, odzieży, obuwia i żywności i in.);
- 3) zasiłki stałe - wypłacano 50 osobom – 196.121*;
- 4) ubezpieczenie zdrowotne dla korzystających z zasiłków stałych - 50 osób – 21.578 zł*;
- 5) zasiłki okresowe – 68 osób, 393 świadczenia na kwotę 94.742 zł*;
- 6) potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej - otrzymało 10 osób*;

7) świadczone usługi opiekuńcze 2 osobom bezdomnym przebywającym w noclegowni.

*powyższe kwoty ujęte zostały w świadczeniach obowiązkowych i fakultatywnych zadań własnych i zleconych gminy

Skala problemu na terenie miasta Suwałk

Bezdomność jest zjawiskiem wieloaspektowym obejmującym sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną. Brak mieszkania, nikłe szanse zawodowe, a tym samym ubóstwo, utrata prestiżu społecznego, obniżone poczucie własnej wartości, zerwane bądź rozluźnione więzi rodzinne, odrzucenie czy nieumiejętność przestrzegania norm społecznych, choroby, uzależnienie od alkoholu, narkotyków powodujące degradację fizyczną i psychiczną stanowią o złożoności problemu. Ponadto osoby te cechuje ograniczona zdolność do oceny własnej sytuacji życiowej, podejmowania odpowiedzialnych decyzji, a także akceptacja własnej roli społecznej.

Spośród 149 osób bezdomnych (*o 13 mniej*), które w 2012 r. zwróciły się o pomoc, 147 osób to mieszkańcy Suwałk.

W grupie bezdomnych odnotowano 12 kobiet (*o 4 mniej*) i 137 mężczyzn w wieku aktywności zawodowej.

Świadczeniami o charakterze ciągłym objętych było 50 osób. Pozostali korzystali z świadczeń okresowych, jednorazowych, bądź wymagali potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych czy skierowania do noclegowni.

Bezdomność coraz częściej dotyczy ludzi młodych. W przyszłości mogą jej doznawać również wychowankowie zastępczych form opieki ze względu na niski poziom umiejętności społecznych i brak wsparcia ze strony rodziny. W 2012 r. wśród grupy osób bezdomnych odnotowano 7 osób w wieku do 30 lat, w tym 2 kobiety.

1. Działania ukierunkowane na usamodzielnienie osób bezdomnych

Praca socjalna polegająca zwłaszcza na:

- 1) poradnictwie i wsparciu w sprawach życiowych;
- 2) aktywnej integracji społecznej i zawodowej;
- 3) wspieraniu działań zmierzających do odbudowywania i utrzymywania więzi rodzinnych;
- 4) pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- 5) nakłanianiu i mobilizowaniu do podjęcia leczenia uzależnień i wytrwania w abstynencji;
- 6) współdziałaniu z Zarządem Budynków Mieszkalnych w celu przydziału mieszkań;
- 7) zawieraniu i realizacji kontraktów socjalnych.

W 2012 r. około 49 osób podejmowało prace dorywcze w sezonie letnim, 3 podjęły leczenie odwykowe ambulatoryjne, 9 podjęło 6 - tygodniową terapię odwykową stacjonarną, 15 złożyło wnioski o przydział lokalu, 2 uzyskały lokal komunalny z zasobów ZBM, a 12 osób zamieszkało w wynajętych lokalach mieszkalnych, bądź powróciły do środowiska rodzinnego. Uprawnienia emerytalne nabyły 2 osoby. W domach pomocy społecznej umieszczono 3 bezdomnych.

W wyniku powyższych działań liczba bezdomnych na dzień 31 grudnia 2012 r. zmalała do 132 osób.

2. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom bezdomnym

Systematyczną współpracę realizowano w ciągu roku z:

- 1) Oddziałem Caritas Diecezji Ełckiej w Suwałkach;
- 2) Jadłodajnią im. ks. K. Hamerszmity przy Parafii św. Aleksandra;
- 3) Domem dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Monar - Markot w Garbasie II k. Filipowa;
- 4) Stowarzyszeniem „Alternatywa”;
- 5) Stowarzyszeniem „Wybór”;
- 6) Fundacja „Promyk”.

Na pomoc finansową i w naturze osobom bezdomnym oraz utrzymanie noclegowni wydatkowano łącznie 453.489 zł* (*realizacja: rozdziały 85214,85216, 85203, 85213, 85195 i 85295*).

PIECZA ZASTĘPCZA

zadanie własne powiatu

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej uchwałą Nr XIII/118/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 września 2011 r. Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej z dniem 1 stycznia 2012 r. powierzono zadania **Organizatora Pieczy Zastępczej**, którego zadaniem, m.in. jest:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej – w wyniku ogłoszenia o naborze na stronie internetowej zgłosiło się 8 osób. 4 osoby otrzymały zaświadczenia kwalifikacyjne, zaś 4 zostały zakwalifikowane do szkolenia w 2013 r.
2. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz sprawujących pieczę zastępczą – przeszkolono 24 osoby, z tego: 60 godzinne szkolenie odbyło 4 kandydatów na rodziny zastępcze oraz 7 osób (4 rodziny) pełniących tymczasowo funkcje niezawodowych rodzin zastępczych. Przeprowadzono również szkolenie uzupełniające zgodnie z obowiązującą podstawą programową w wymiarze 20 godzin dla 7 rodzin zawodowych – 3.850 zł (*rozdział 85204*).
3. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodzin zastępczych (osoby, które same zgłosiły się do MOPS oraz skierowane przez Sąd). Wydano 15 zaświadczeń potwierdzających ukończenie szkolenia. Na podstawie badań psychologiczno-pedagogicznych 9 osób otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne. 18 rodzinom wydano opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji na podstawie analizy sytuacji rodziny - 1.174,60 zł (*rozdział 85204*).
4. Zapewnianie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym spokrewnionym, niezawodowym i zawodowym, dzieciom w nich umieszczonym oraz rodzinom biologicznym poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego – udzielono 100 porad (pedagog, koordynator, psycholog. Opieką koordynatora objętych było 37 rodzin zastępczych, spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych, które pełnią funkcje rodzin zastępczych do 3 lat. Celem było wsparcie i pomoc rodzicom zastępczym oraz ich dzieciom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez udzielanie poradnictwa, umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty), a także aktywizowania

rodzin w ich działaniach opiekuńczych. W tym celu koordynator rozwijał współpracę z przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka (m.in. szkół, policji, służby zdrowia, sądu, poradni psychologiczno – pedagogicznej). Praca koordynatora oparta była na planie pomocy dziecku i rodzinie, który obejmował ścisłą współpracę asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym zwłaszcza w rozwiązywaniu konfliktów rodziców biologicznych z ich dziećmi i rodzinami zastępczymi. Założone cele zostały osiągnięte – rodziny zastępcze chętnie podejmują współpracę w celu podniesienia jakości sprawowanej opieki – 27.926 zł (*rozdział 85204*)

5. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym pomocy i wsparcia w ramach rodzin pomocowych – pomocy udzielono 1 rodzinie.
6. Dokonano 321 okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich zasadności dalszego pobytu (dzieci do 3. roku życia – co 3 m-ce, dzieci powyżej 3. roku życia – co 6 m-cy).
7. Dokonano 57 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych.
8. Zgłoszono do ośrodków adopcyjnych 2 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin.
9. Współpracowano z środowiskiem lokalnym w sprawach dotyczących rodzin zastępczych, rodzin biologicznych, instytucjami oraz Sądem Rejonowym w Suwałkach Wydział Rodzinny.

System świadczeń – z dniem 1 stycznia 2012 r. wprowadzono szereg zmian dotyczących świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym. Do istotnych należy zaliczyć przekwalifikowanie rodzin spokrewnionych tworzonych przez dalszą rodzinę w niezawodowe, natomiast spokrewnione tworzone są wyłącznie przez dziadków i rodzeństwo. Wprowadzono dwie kwoty świadczeń obligatoryjnych z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dziecka 660 zł w rodzinie spokrewnionej i 1000 zł w rodzinie niezawodowej i zawodowej. Wprowadzono urlopy wypoczynkowe zawodowym rodzinom zastępczym oraz możliwość pokrywania wydatków związanych z utrzymaniem lokali/mieszkań

I. Rodzinna opieka zastępcza.

Wydatkowano kwotę 1.570.802 zł (*rozdział 85204*), z tego:

1. Pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uzyskało 114 rodzin, w których przebywało 168 dzieci (*o 12 mniej*) - 1782 świadczeń na kwotę 1.369.558 zł (w tym 39.000 zł budżet centralny);
2. Pokryto koszt pobytu 18 dzieci przebywających w 12 rodzinach na terenie innych powiatów – łącznie wydatkowano kwotę 193.577 zł - 256 świadczeń (*rozdział 85204 § 2320*);
3. 8 dzieciom przyjętym do rodzin zastępczych przyznano jednorazową pomoc w łącznej kwocie 7.667 zł.
4. Na 31 grudnia 2012 r. w 105 rodzinach zastępczych przebywało 153 dzieci (*o 21 mniej*), w tym:
  - 1) 75 rodzin spokrewnionych, w których przebywało 107 dzieci;

- 2) 21 rodzin niezawodowych, w których było umieszczonych 33 dzieci;
- 3) 9 rodzin zastępczych na terenie innych powiatów z 13 dzieci z terenu miasta Suwałk.

II. Zawodowa opieka zastępcza.

W związku z występującymi potrzebami w 2005 r. podjęto działania w kierunku tworzenia zawodowych rodzin zastępczych, które są alternatywą dla pomocy instytucjonalnej. Rodziny stwarzają normalne, naturalne warunki rozwojowe dla dzieci, dostarczając doświadczeń wynikających z życia rodzinnego i nawiązywania więzi społecznych.

Na terenie miasta w okresie sprawozdawczym funkcjonowało 8 zawodowych rodzin, z tego:

- jedna o charakterze pogotowia rodzinnego;
- 7 zawodowych rodzin zastępczych, w tym 1 pomocowa.

Wydatkowano kwotę 611.205 zł (*rozdział 85204*), w tym:

- 1) wynagrodzenia 8 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 pomocowa) – 200.798 zł (w tym: 48.879 zł budżet centralny);
- 2) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 33 dzieci – 373 świadczenia na kwotę 352.021 zł;
- 3) 3 dzieciom przyjętym do zawodowych rodzin zastępczych przyznano jednorazową pomoc w łącznej kwocie 2.400 zł;
- 4) na utrzymanie lokalu przyznano 78 świadczeń na łączną kwotę 55.986 zł dla 7 rodzin, w których przebywało 31 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. w 8 zawodowych rodzinach zastępczych przebywało 33 dzieci.

W wyniku szeregu interwencji podejmowanych w rodzinach naturalnych poprzez środowiskowe formy wsparcia 16 dzieci wróciło do naturalnych rodzin, w tym 2 przysposobiono.

III. Usamodzielnianie wychowanków.

W 2012 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę 463.351,82 zł, z tego 173.914,48 zł (*rozdział 85201 – usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze*), 244.896,72 zł (*rozdział 85204 – rodziny zastępcze*) i 43.140,51 zł (*rozdział 85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – kwotę*) oraz 1.400 zł (*rozdział 85206 budżet centralny*) udzielając następującej pomocy:

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało 14 wychowanków na kwotę 60.945 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie udzielono 5 wychowankom na kwotę 18.501 zł;
- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono 77 wychowankom – 674 świadczeń na kwotę 330.265,31 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało 6 osób – 10.500 zł
- 5) w mieszkaniach chronionych 12 wychowankom zapewniono odpowiednie warunki lokalowe. Na dzień 31.12.2012 r. przebywało 11 osób. Roczny koszt utrzymania mieszkań chronionych wyniósł 43.140,51 zł. Na terenie miasta funkcjonują

4 mieszkania o łącznej liczbie 11 miejsc.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągający pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną oraz rodzinną formą opieki zastępczej. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2012 r. procesowi usamodzielnienia podlegało 96 wychowanków, 13 odstąpiło od realizacji usamodzielnienia, zaś 10 zakończyło realizację programów.

IV. Placówki opiekuńczo - wychowawcze – jako zadanie własne powiatu

Do umieszczania dzieci w placówkach opieki całkowitej przyczyniają się przede wszystkim społeczne czynniki wykluczające rodzinę, takie jak alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, brak wykształcenia rodziców oraz niewydolność wychowawcza, której wynikiem są najczęściej trudności sprawiane przez dziecko, co z kolei jest bezpośrednią przyczyną skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2012 r. wydano 14 skierowań do Placówki Opiekuńczo -Wychowawczej w Suwałkach, małoletnim, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki.

W 2012 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą opuściło 14 wychowanków, z tego do rodziny naturalnej powróciło troje dzieci, jedno zostało umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej, 6 w niezawodowych rodzinach zastępczych, proces usamodzielnienia rozpoczęło 4 wychowanków.

Na 31 grudnia 2012 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach przebywało 31 dzieci.

Na terenie innych powiatów (Augustów, Hajnówka, Suwalski) w placówce opiekuńczo - wychowawczej przebywało czworo dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki; poniesiono wydatki w wysokości 57.904,91 zł (*rozdział 85201 § 2320*).

Zadania z zakresu pieczy zastępczej uzupełniane były rządowymi programami pn. „Koordynator pieczy zastępczej”, „Asystent rodziny”, „Szkolenie rodzin zastępczych” oraz pozyskano środki na realizację niektórych świadczeń w łącznej wysokości 108.350 zł.

Ogółem na realizację zadań własnych powiatu z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **2.736.214,33 zł**, w tym na:

- 1) pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 1.731.646 zł
- 2) pomoc pieniężna i rzeczowa z tytułu usamodzielnienia wychowanków – 89.946 zł
- 3) pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielnianym wychowankom - 330.265,31 zł
- 4) wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i przysługujących świadczeń z tytułu utrzymania lokali – 256.784 zł
- 5) pokrywanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – 251.481,91 zł
- 6) szkolenie i kwalifikacja rodzin zastępczych – 5.024,60 zł
- 7) utrzymanie mieszkań chronionych - 43.140,51 zł
- 8) opieka koordynatora rodzin zastępczych – 27.926 zł

POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowej formy pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba bądź rodzina oczekująca pomocy powinny dokonać odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

I. Domy pomocy społecznej jako zadanie własne gminy

Realizowano to zadanie poprzez kwalifikowanie mieszkańców, kierowanie, ustalanie i pokrywanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

W 2012 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2011 rok			2012 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelktualnie w Mrągowie	3	36	108.321,65	3	36	104.773,69
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Ełku	2	24	68.112,00	4	41	113.727,15
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Augustowie	1	12	26.489,35	1	12	25.502,34
4.	Dom Pomocy Społecznej w Giżycku	1	12	18.691,50	1	12	19406,20
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Choroszczy	1	5	7.638,39	0	0	0
6.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Nowej Wsi Ełckiej	7	73	140.851,51	7	74	156.227,26
7.	Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach	1	4	3.012,99	0	0	0
8.	Dom Pomocy Społecznej "KROKUS" we Władysławowie	1	12	24.407,20	1	12	26.030,70
9.	Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” Kolonia Olecko	4	39	74.007,54	5	48	99.559,91
10.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	5	60	116.328,06	5	60	122.127,58
11.	Dom Pomocy Społecznej w Mońkach	1	12	20.777,84	1	12	23.246,77

12.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	24	38.391,44	2	24	39.776,14
13.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	3	33	48.160,50	3	35	54.762,22
14.	Dom Pomocy Społecznej w Mocieszach	1	12	23.463,20	1	12	27.840,70
15.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	10	78	174.978,36	10	95	225.793,29
16.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny” w Warszawie	1	12	36.722,76	1	12	36.643,15
17.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archanioła” w Szydłaku	2	24	24.324,30	2	24	21.080,56
18.	Dom Pomocy Społecznej w Gryficach	1	6	8.904,02	0	0	0
19.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	3	9	12.665,43	3	36	52.071,60
20.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich	1	1	901,69	1	12	18.313,44
21.	Dom Pomocy Społecznej w Wejherowie	1	1	432,34	0	0	0
22.	Dom Pomocy Społecznej w Kozuli	0	0	0,00	1	8	20.196,11
23.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	0	0	0,00	1	1	1.358,73
Razem		52	489	977.582,07	53	566	1.188.437,54
Liczba osób według stanu na 31 grudnia .		44			49		
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		83	801	koszt w DPS	84	803	
Stan na 31 grudnia		69*			68		

* 1 osoba przeniesiona z innego domu

Łącznie wydatkowano za 53 mieszkańców Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów kwotę 1.188.437,54 zł (rozdział 85202).

W 2012 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 25 (spadek o 11) mieszkańców Suwałk, w tym 16 osób w DPS „Kalina” w Suwałkach.

Ze względu na ponadlokalny charakter DPS „Kalina” prowadzono współpracę z innymi gminami, dokonując 21 uzgodnień (wzrost o 2) w zakresie kwalifikacji do DPS w Suwałkach (umieszczono 14 osób)

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej (według stanu na 31 grudnia 2012 r.) oczekiwało 5 mieszkańców Suwałk (o 15 mniej), z tego:

- 2 - do DPS „Kalina” w Suwałkach;
- 3 - do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Z terenu innych gmin na umieszczenie w DPS „Kalina” oczekiwało 6 osób.

Średni okres oczekiwania do DPS „Kalina” w Suwałkach wynosi do 2 miesięcy.

ŚWIADCZENIA RODZINNE, ZALICZKI ALIMENTACYJNE ORAZ FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

zadanie zlecone gminie

Od 1 maja 2004 r. Ośrodek realizował wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a od września 2005 r. do września 2008 r. wypłatę zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. realizował wypłatę funduszu alimentacyjnego w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ogółem na to zadanie w rozdziale 85212 - Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2012 r. wydatkowano kwotę 20.428.620 zł, z czego:

- świadczenia rodzinne i opiekuńcze	- 14.931.723 zł,
- fundusz alimentacyjny	- 4.225.062 zł,
- ubezpieczenia emerytalne i rentowe	- 467.680 zł,
- koszty obsługi zadań	- 804.155 zł.

I. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

1. Zasiłków rodzinnych – 5.557 dzieci (*spadek o 237 dzieci*) - wypłacono 57.801 świadczeń na kwotę – 5.047.559 zł;
2. Dodatków do zasiłków rodzinnych - wypłacono na łączną kwotę 2.979.930 zł, w tym z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka – 285 (*spadek o 20*) świadczeń – 285.000 zł,
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 288 dzieci (*spadek o 74*) – 2.128 świadczeń – 828.432 zł,
  - c) samotnego wychowywania dziecka – 316 dzieci (*spadek o 31 dzieci*) – 3.008 świadczeń – 525.396 zł,
  - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 349 dzieci (*spadek o 12*) – 3 561 świadczeń – 270.800 zł,
  - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 3.552 świadczenia (*spadek o 430*) – 355.062 zł,
  - f) z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 848 dzieci (*spadek o 107*) – 8.757 świadczeń – 700.080 zł,
  - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 34 uczniów (*spadek o 2*) - 220 świadczeń – 15.160 zł,
3. Zasiłków pielęgnacyjnych – 2.234 osób (*spadek o 74*) – 23.545 świadczeń – 3.597.511 zł;
4. Świadczeń pielęgnacyjnych - 509 osób (*wzrost o 134*) – 5.138 świadczeń – 2.636.723 zł;
5. Jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 670 świadczeń (*wzrost o 23*) – 670.000 zł;

II. Fundusz alimentacyjny – 1 163 uprawnionych (*spadek o 87*) – 12 122 świadczenia na kwotę 4.225.062 zł.

III. Postępowanie wobec dłużników:

- a) w 147 przypadkach kierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników;
- b) skierowano 141 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209, § 1. kk;
- c) w 122 przypadkach wystąpiono do starostów z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy;
- d) w 49 przypadkach wystąpiono do sądu o ustanowienie kuratora dla nieznanymi z miejsca pobytu dłużników;
- e) 73 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych

W wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę 886.084,39 zł (o 151.308,05 zł więcej), z czego 252.647,01 zł – stanowi dochód miasta.

Ponadto w okresie sprawozdawczym objęto:

- ubezpieczeniami emerytalno - rentowymi - 347 osób pobierających świadczenia rodzinne na kwotę 467.680 zł (rozdział 85212);

- ubezpieczeniami zdrowotnymi – 281 osób na kwotę 129.589 zł (rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne).

Wydane decyzje administracyjne

Przyznanie lub odmowa świadczeń pomocy społecznej następują w formie decyzji administracyjnej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny), a w przypadku świadczeń rodzinnych na podstawie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków. Poniższe zestawienie stanowi porównawcze odzwierciedlenie prowadzonych postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnienie		Ilość wydanych decyzji ogółem					Decyzje odmowne									
							z powodu ograniczonych środków					z powodu braku przesłanek do udzielenia pomocy				
Rok		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Zadania zlecone	Pomoc społeczna	693	624	251	12.762	216	0	0	0	0	0	11	9	3	519	3
	świadczenia rodzinne	8.462	13.777*	8.153	8.169	7.259	0	0	0	0	0	343	336	375	397	439
Zadania własne	gminy	11.926	12.082	13.609	94	13.515	0	0	0	0	0	288	171	905	14	276
	powiatu	524	568	599	763	571	0	0	0	0	0	2	6	0	3	0
Ogółem		21.605	27.051	22.612	21.788	21.561	0	0	0	0	0	644	522	1280	933	718

W okresie sprawozdawczym wydano 21561 decyzji administracyjnych.

POWIATOWY ZESPÓŁ ds. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

zadanie zlecone powiatu

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy MOPS powołał Prezydent Miasta Suwałk Zarządzeniem Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów pozarentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym.

Ilość wydanych orzeczeń

W ciągu roku rozpatrzono i wydano 4029 orzeczeń (*w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 343*), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 523 (*wzrost o 22*),
- dla osób po 16. roku życia – 3.506 (*wzrost o 321*).

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	Ilość wydanych orzeczeń, w latach		
	2010	2011	2012
Miasto Suwałki	1787	1675	1855
augustowski	733	846	950
sejneński	282	362	401
suwalski	742	803	823
Ogółem	3544	3686	4029

Na mocy pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Suwałk udzielonego Przewodniczącemu Zespołu wydawane są legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Łącznie wydano 792 legitymacji, z tego:

- 143 osobom do 16. roku życia,
- 649 osobom powyżej 16. roku życia.

Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2012 r. wyniosły 485.371 zł, z czego z budżetu Wojewody Podlaskiego wydatkowano kwotę 456.375 zł (94%), a z budżetu samorządu – 28.966 zł (6 %).

Średni koszt jednego orzeczenia wyniósł 120,46 zł (*spadek o 4,18 zł*).

REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA

Zadania realizowane ze środków PFRON jako zadania powiatu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON na zadania określone w ustawie kwotę 1.702.254 zł. Z budżetu samorządowego wydatkowano kwotę 331.156 zł, z tego:

- 250.600 zł – na przewóz osób niepełnosprawnych;
- 80.556 zł – na dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie.

Realizacja zadań w 2012 r. przedstawia się następująco:

I. Rehabilitacja zawodowa – zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim a Miastem Suwałki. Obsługę finansową zapewniał MOPS. Łącznie wydatkowano 239.859 zł, z tego:

- 1) 100.000 zł – na jednorazowe środki - na podjęcie działalności gospodarczej (przyznano 5 osobom niepełnosprawnym – usługi związane z odnową biologiczną, usługi budowlane, handlowe i porządkowe;
- 2) 132.500 zł – na zwrot kosztów wyposażenia 5 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych (dozorca, obsługa pilarki, urządzeń biurowych, robotnik gospodarczy i ogólnobudowlany);
- 3) 7.359 zł – instrumenty i usługi rynku pracy – 1 osoba - staż.

II. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 275 osobom, w tym 206 osobom dorosłym, 20 dzieciom, 49 opiekunom - na łączną kwotę 238.491 zł. Dofinansowania odmówiono 18 osobom z lekkim stopniem niepełnosprawności.
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano dofinansowanie 30 osobom na łączną kwotę 199.861 zł, z czego:
  - a) 24 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, 2 podjazdy, schodołaz, siedziska wannowe i prysznicowe itp.) – 188.708 zł;
  - b) 5 osobom - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 10.914 zł (sprzęt komputerowy, czytnik, odtwarzacz książki mówionej);
  - c) 1 osobie - do likwidacji barier technicznych (kuchnia mikrofalowa z pokrętłami mechanicznymi itp.) – 239 zł.

Ze względu na ograniczone środki finansowe 2 osoby nie otrzymały dofinansowania.

- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 711 osobom i 4 stowarzyszeniom na łączną kwotę 396.759 zł, z tego:
  - a) 615 osób dorosłych i 83 dzieci - do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 343.516 zł;
  - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 12 osobom dorosłym i 1 dziecku na kwotę 13.214 zł;
  - c) 4 stowarzyszeniom do sprzętu rehabilitacyjnego – 40.029 zł.
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 11 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę 109.285 zł, w tym na organizację 23 imprez, z tego na dwie o charakterze cyklicznym. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzania czasu skorzystało 1.637 osób niepełnosprawnych, w tym 671 dzieci;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka, technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano 575.400 zł z tego:
  - 517.860 zł - środki PFRON,
  - 57.540 zł – środki samorządowe.

Ponadto dofinansowywano z budżetu samorządowego stałe uczestnictwo 14 mieszkańców Suwałk w WTZ w Filipowie - 23.016 zł. Na mieszkańców Suwałk uczestniczących w tych placówkach wydatkowano łącznie kwotę 598.416 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 42.553 zł* (rozdział 85219).

*kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPS

III. Przewóz osób niepełnosprawnych – jako zadanie własne Miasta Suwałki

Miasto Suwałki na realizację zadania przewozu osób niepełnosprawnych w 2012 r. zabezpieczyło środki w wysokości – 250.600 zł (realizacja ze środków Urzędu Miejskiego w Suwałkach).

Przewóz osób niepełnosprawnych był realizowany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach.

W okresie sprawozdawczym przyjęto do realizacji 12 005 zgłoszeń, w ramach których przewieziono 17.427 pasażerów i przejechano 3 samochodami 60.526 km.

Przewozy dotyczyły głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego (38 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej), przejazdów związanych z leczeniem i rehabilitacją oraz

uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, co stanowiło 10 % ogółu pasażerów.

Część przejazdów realizowano odpłatnie, z tego tytułu opłaty wyniosły 3.396 zł.

INNE DZIAŁANIA

1. Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej

W strukturach MOPS od września 2009 r. funkcjonuje Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej. Na bieżącą działalność w 2012 r. wydatkowano kwotę 243.062,92 zł (*rozdział 85154*).

Celem działalności Centrum jest pomoc osobom i rodzinom, które w wyniku zdarzenia losowego, trudnych przeżyć osobistych, sytuacji rodzinnej, zwłaszcza przemocy znalazły się w stanie nagłego czy przewlekłego kryzysu, potrzebują wsparcia w przezwyciężaniu tej sytuacji i budowaniu motywacji do pozytywnych zmian.

Centrum realizowało następujące formy pomocy poprzez:

- 1) poradnictwo socjalne i ogólne - dostosowane od istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych lub osób drugich poszukujących możliwości uzyskania pomocy. Poradnictwo obejmuje także obszar pedagogiczny. Polega głównie na indywidualnych rozmowach diagnostycznych, wstępnej edukacji z zakresu poruszanej problematyki, wskazywaniu możliwości rozwiązywania problemu, udzielaniu informacji dotyczących jednostek i miejsc realizacji różnych form pomocy, aktywizowaniu i motywowaniu do działania. Realizowana jest podczas kontaktów osobistych, telefonicznie lub pocztą elektroniczną: skorzystało 69 osób (98 kontaktów);
- 2) indywidualną pomoc psychologiczną – udzielono 295 porad, 76 osobom oraz przeprowadzono 36 konsultacji z 30 osobami ukierunkowanymi na analizę i rozwiązanie zgłaszanego problemu. W ramach specjalistycznego poradnictwa psychologicznego w oparciu o diagnozę wstępną kwalifikowano do terapii indywidualnej. Z terapii skorzystało 6 osób. Łącznie przeprowadzono 54 spotkania;
- 3) grupę wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc – prowadzona przez psychologa w oparciu o program zawierający 21 bloków tematycznych. Spotkania 2 - godzinne - raz w tygodniu, odbyły się 42 spotkania. Grupa półotwarta, w spotkaniach średnio uczestniczyło 5 - 13 osób, w ciągu roku udział wzięło 32 kobiety, które uzyskały pomoc i wsparcie w nabywaniu umiejętności w przezwyciężaniu przemocy w rodzinie;
- 4) poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych, które dotyczyły pomocy z zakresu prawa cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwikłanym w przemoc. Z poradnictwa skorzystało 136 osób. Udzielono 230 porad.
- 5) całodobowe schronienie (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych

i nocnych) - udzielono 22 osobom z 10 rodzin, w tym 2 osobom samotnym, 12 dzieciom – 1.429 osobodni. Spośród wszystkich korzystających ze schronienia 12 osób z 6 rodzin było uwikłanych w problemy przemocy w rodzinie (599 osobodni);

- 6) obsługę administracyjno - biurową Zespołu Interdyscyplinarnego - w ramach procedury „Niebieskiej Karty” powołanych zostało 189 grup roboczych, z czego zakończono 107 procedur.

2. Realizacja IV edycji projektu „Od bierności do aktywności” w ramach POKL 2007 -2013.

Celem programu było wzmocnienie aktywizacji społeczno – zawodowej osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Działaniami aktywnej integracji objęto 138 osób, w tym 122 bezrobotne, z tego 24 osoby niepełnosprawne oraz 16 wychowanków zastępczych form opieki. Udział w projekcie był oparty na realizacji kontraktu socjalnego/programu usamodzielniania. Uczestnicy projektu zostali poddani indywidualnej ocenie osobowości przez psychologa i ocenie społecznej przez pracowników socjalnych.

Pozwoliło to na określenie poziomu funkcjonowania społecznego i dobór odpowiednich instrumentów aktywizacyjnych.

- 1) w ramach aktywizacji społecznej: 122 uczestników zostało poddanych ocenie osobowości, 116 uczestniczyło w warsztatach kształtowania kompetencji społecznych i życiowych. Udostępniano uczestnikom i ich otoczeniu poradnictwo specjalistyczne w ramach, którego udzielono 101 porad psychologicznych i prawnych;
- 2) w ramach aktywizacji zawodowej: 124 uczestników objęto indywidualnym doradztwem zawodowym, 56 osób odbyło warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej, 19 osób uczestniczyło w pracach społecznie użytecznych;
- 3) w ramach aktywizacji edukacyjnej: 51 osób ukończyło warsztaty z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego, 22 osoby odbyły szkolenie z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, zaś 115 osób podwyższyło kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń (w tym 30 osób w zakresie prawa jazdy, 30 – nowoczesnego sprzedawcy, 25 – asystenta osoby niepełnosprawnej, 10 – obsługi wózka widłowego, 7 – kosmetyczki z elementami wizażu, 8 – technologa robót wykończeniowych, 5 – operatora koparko ładowarki). Ponadto 10 wychowankom zastępczych form opieki rodzinnej zapewniono dodatkowe zajęcia edukacyjne z języka angielskiego, matematyki i języka polskiego oraz 7 wzięło udział w obozie socjoterapeutycznym.
- 4) w ramach aktywizacji zdrowotnej: 8 osób niepełnosprawnych wzięło udział w turnusie rehabilitacyjnym, 115 osób objętych zostało badaniami z zakresu medycyny pracy.

Ponadto zorganizowano działania o charakterze środowiskowym:

- piknik rodzinny - uczestniczyło około 200 osób;
- seans kinowy dla osób dorosłych i dzieci - uczestniczyło 190 osób.

W rezultacie do końca 2012 r. 20 osób spośród uczestniczących w projekcie podjęło zatrudnienie (założeniem projektu było podjęcie zatrudnienia przez co najmniej 7 osób). Natomiast pozostałe osoby bezrobotne na wniosek Ośrodka zostały objęte dalszą aktywizacją zawodową przez Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach.

Na realizację projektu wydatkowano kwotę 718.971,42 zł z EFS oraz środki krajowe. Wkład własny stanowiły świadczenia przysługujące w świetle ustawy o pomocy społecznej, tj. zasiłki celowe, okresowe, i pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie 65.529,57 zł (*rozdz. 85 201, 85 204, 85 214*), środki pochodzące z PFRON - 6.792,77 zł i Funduszu Pracy – 12.026,52 zł.

3. **Realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”**. Pomocą objęto 176 osób na kwotę 164.200 zł (*rozdział 85295*).

4. **Realizacja programu „Aktywny Samorząd”**. Miasto Suwałki przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne. Pomoc realizowano w następujących obszarach:

- obszar B1 – specjalistyczne oprogramowanie komputerowe i oprzyrządowanie – dofinansowano 4 osobom na kwotę 12.374 zł;
- obszar B3 – urządzenia brajlowskie – dofinansowano 2 osobom na kwotę 14.240 zł;
- obszar C – wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym – dofinansowano 8 osobom, w tym 2 z dodatkowym oprzyrządowaniem na kwotę 66.000 zł;
- obszar D – akumulatory do wózków elektrycznych – dofinansowano 2 osobom na kwotę 5.500 zł.

Łącznie wydatkowano 98.114 zł, zaś na obsługę 1.913 zł

5. **Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Prowadzono zajęcia edukacyjno - korekcyjne skierowane do sprawców przemocy na terenie Aresztu Śledczego w Suwałkach. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanymi na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 14 mężczyzn stosujących przemoc, skazanych z art. 207 k.k. odbywających karę pozbawienia wolności. Pełen cykl programu ukończyło 12 osób. Wydatkowano kwotę 14.199,98 zł (*rozdział 85 205*).

6. **Prace społecznie użyteczne** – Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej

osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spośród 58 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymało 31 osób, z tego:

- 19 osób wykonywało je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie;
- 5 osób podjęło zatrudnienie przed upływem okresu skierowania;
- 4 osoby zrezygnowały z uwagi na sytuację rodzinną bądź zdrowotną,
- 3 osoby skreślono z listy uczestników, w związku z czym pozbawiono świadczeń z pomocy społecznej z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 55.357,20 zł w rozdziale 85295, z tego refundacja PUP wyniosła – 33.214,20 zł, środki POKL - 8.017,68 zł.

Łącznie Ośrodek na realizację zadań w 2012 r. wydatkował kwotę **40.645.752 zł** (środki zewnętrzne stanowiły 76,64 % tj. 31.150.000 zł), z czego:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 250.063 zł;
- 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – 37.346.652 zł;
- 3) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 1.204.342 zł;
- 4) z funduszu celowego PFRON – 1.844.695 zł;

Ponadto prowadzono merytoryczną obsługę zadań związanych z realizacją porozumień zawieranych pomiędzy powiatami, na którą wydatkowano z budżetu Miasta kwotę **332.037 zł**, w zakresie:

- a) pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (*rozdział 85204, § 2320*) kwota 193.577 zł;
- b) pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów (*rozdział 85201, § 2320*) kwota 57.904 zł;
- c) pokrywania kosztów uczestnictwa w WTZ Suwałki i WTZ w Filipowie mieszkańców Suwałk (*rozdział 85311*) kwota 80.556 zł;

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2013 ROK

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne do oceny sytuacji osoby potrzebującej pomocy lecz zależne od możliwości finansowych Ośrodka. To także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPS opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na 2013 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Rozdział 85201 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
173.914	239.428	Zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Procesowi usamodzielnienia podlega 37 osób.
57.904	144.000	Środki zabezpieczają koszty pobytu 2 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie powiatu augustowskiego i hajnowskiego oraz pozwalają na umieszczenie dodatkowo jednego dziecka.
1.973.439	2.051.188	Zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Placówka liczy 30 miejsc, z tego 10 interwencyjnych oraz 20 socjalizacyjnych. Przyznane środki zaspokajają obecnie potrzeby.

Rozdział 85202 „Domy pomocy społecznej”- pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.188.438	1.505.422	Zadanie własne gminy. Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące opłaty skierowanych mieszkańców Suwałk do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów, bez uwzględnienia wzrostu kosztów utrzymania na 2013 r. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania 51 osób umieszczonych na terenie innych powiatów. Środki zabezpieczają również koszty pobytu 3 osób oczekujących. Okres oczekiwania osób z zaburzeniami psychicznymi na umieszczenie w tego typu domach wynosi średnio od 1,5 roku do 3 lat.

5.910.589	5.840.080	Zdanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 195 miejsc, w tym 69 osób dotowanych z budżetu wojewody i 126 dotowanych przez gminy kierujące. Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu 69 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r. Na umieszczenie obecnie oczekuje 1 mieszkaniec naszego miasta. Jego pobyt należy szacować na ok. 10 osobo/ miesiący, w związku z czym należy zabezpieczyć środki finansowe na jego utrzymanie w wysokości ok. 25.558 zł. Bieżące koszty utrzymania jednostki zostały uwzględnione w przyznanym budżecie. Okres oczekiwania na przyjęcie do DPS Kalina wynosi ok. 3 miesięcy.
-----------	-----------	---

Rozdział 85203 „Ośrodki wsparcia” – Środowiskowy Dom Samopomocy

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
435.000	518.000	Zadanie zlecone gminy - prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Ośrodek przy MOPS w Suwałkach liczy 35 miejsc. Środki pokrywają wydatki bieżące uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy przy MOPS oraz materiały terapeutyczne na poziomie ubiegłego roku. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 15 miejsc. Środki zabezpieczają funkcjonowanie do 31 sierpnia b.r. Miasto ubiega się o kolejne środki z budżetu wojewody na funkcjonowanie i dostosowanie domu. Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji

Rozdział 85203 „Ośrodki wsparcia” – Noclegownia

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
52.869	58.332	Zadanie własne gminy – zapewnienie schronienia osobom bezdomnym. Noclegownia zapewnia 20 miejsc. W okresie jesienno - zimowym następuje pełne wykorzystanie miejsc. Potrzeby określono na podstawie umowy najmu lokalu obejmującej koszty obsługi i opieki medycznej.

Rozdział 85204 „Rodziny zastępcze”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.266.278	2.635.687	Zadanie własne powiatu. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorządy powiatowe realizację obowiązków związanych z przyznawaniem i wypłatą szeregu świadczeń związanych z utrzymaniem średnio rocznie około 192 dzieci w pieczy zastępczej; jednorazowych świadczeń związanych z pokrywaniem kosztów przyjmowanych dzieci do rodzin zastępczych (średnio rocznie umieszcza się ok. 25 osób). Rodzinom, które pełnią funkcje rodzin zastępczych w okresie do 3 lat przysługuje opieka koordynatora. Ponadto rodziny mogą ubiegać się o świadczenia związane z wypoczynkiem dzieci jeden raz w roku. Znaczące wydatki związane z wynagrodzeniami zawodowych rodzin zastępczych. Na terenie miasta funkcjonuje 8, w tym jedna o charakterze pogotowia rodzinnego, o łącznej liczbie 18 miejsc (przebywa 22 dzieci). Ww. ustawa nakłada ponadto dodatkowe uprawnienia do płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni oraz innych świadczeń związanych z kosztami utrzymania mieszkań i zatrudnianiem rodzin pomocowych na czas urlopów, a także obowiązek zatrudniania osób do pomocy w prowadzeniu

		gospodarstwa domowego i opieki nad dziećmi na wniosek zainteresowanych rodzin. Ośrodek jednocześnie wykonuje zadania organizatora pieczy zastępczej. Pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze przysługuje pomoc z tytułu usamodzielnienia - 54 osoby/ 500 zł miesięcznie. Przyznane środki powinny zaspokoić występujące potrzeby, niemniej jednak na tym etapie występuje trudność w zakresie planowania i oszacowanie rzeczywistych potrzeb.
193.577	220.536	- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych na terenie innych powiatów. Miasto Suwałki obecnie pokrywa koszt pobytu 13 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Przyznane środki obecnie zabezpieczają występujące potrzeby (§ 2320).

Rozdział 85205 „Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – grupy edukacyjno - korekcyjne

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
14.200	15.000	W ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzone będą zajęcia edukacyjno - korekcyjne skierowane na zmianę zachowań sprawców przemocy.

Rozdział 85206 „Wspieranie rodziny”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
11.969	32.892	Zadanie z zakresu pieczy zastępczej należące do właściwości gminy. Pokrywa koszty asystent rodziny świadczącego pomoc na rzecz rodzin niewydolnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Rozdział 85213 „Ubezpieczenia zdrowotne”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
281.682	249.000	Zadanie własne gminy – składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz osoby realizujące kontrakt socjalny. Przyznane środki zabezpieczają realizację zadania w 88 %. W trakcie roku potrzeby są weryfikowane i uzupełniane z budżetu wojewody.

Rozdział 85214 „Zasiłki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.052.025	1.809.000	Zadanie własne gminy – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Przyznane środki nie zabezpieczają pomocy o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny a posiadany dochodem), schronienie, posiłek, pochówek, zdarzenie losowe i niezbędne ubranie. W styczniu i lutym zaangażowano środki na zasiłki okresowe w wysokości 630 tys. zł. W tym stanie zmiana wysokości kryterium dochodowego od września ub. r spowodowała wzrost wysokości świadczeń i osób uprawnionych do świadczeń. Środki nie pozwalają na prowadzenie doraźnych działań osłonowych poprzez przyznawanie zasiłków celowych, np. na zakup leków, opału itp. MOPS monitoruje na bieżąco tą sytuację, a w przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków od wojewody złoży stosowne wnioski. W przypadku braku możliwości uzyskania dodatkowych środków niezbędne będzie zabezpieczenie z budżetu samorządowego.

Rozdział 85216 „Zasiłki stałe”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.789.665	1.667.000	Zadanie własne gminy – zasiłki stałe. Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta ok. 500 osób niepełnosprawnych. Przyznane środki zaspokajają w 85 % potrzeby w tym zakresie. MOPS monitoruje na bieżąco sytuację, a w przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków od wojewody złoży stosowne wnioski.

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
5.047.331	3.922.765	Zadanie własne gminy/ powiatu - utrzymanie OPS. W ramach przyznanego budżetu wojewody realizowane są wyłącznie wynagrodzenia pracowników socjalnych. Środki własne stanowią uzupełnienie wynagrodzeń pozostałych pracowników oraz pokrywają koszty utrzymania bazy Ośrodka. Obniżenie zapotrzebowania wystąpiło w związku z przeniesieniem kosztów utrzymania usług opiekuńczych do rozdziału 85228.

Rozdział 85220 „Mieszkania chronione”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
43.141	50.060	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, którzy osiedlają się na terenie miasta Suwałki. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania dla 11 osób. Potrzeby w tym zakresie na 2013 rok są zaspokojone.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
408.410	1.596.875	Zadanie zlecone i własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz zadanie własne gminy usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby 298 osób wymagających usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność” – posiłek dla potrzebujących

Wykonanie w 2012 r. w zł	Przyznane środki na 2013 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
2.984.123	2.561.550	Program „Pomoc państwa w zakresie żywienia” realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, dowozu posiłku, pomocy rzeczowej w formie talonów oraz zasiłków celowych. Ok. 5 900 osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe potrzeby życiowe. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby w 85 % tym zakresie.

Wnioski płynące z przedstawionych potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2013 r. w naszym mieście wskazują na braki w zakresie realizacji świadczeń z zakresu pomocy społecznej wynikające ze zmiany kryterium dochodowego a tym samym wpływającego na wzrost liczby uprawnionych świadczeniobiorców.